

PERTENECE A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU DE BARCELONA

PERTENECE A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU DE BARCELONA

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII :: Número 2166

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 10 Setembre de 1920

El modern Hipòcrates o la Ciència Mèdica Sindicada

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

MATILLO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

El mejor disolvente de los uratos
Abepala de las vías urinarias
Oálcos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS

Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10 - Barcelona

SARNA

CURA RÁPIDA

Sarnicida Paradell

Frasco 4 pesetas

Asalto, 28, farmacia - Barcelona

CAÇADORS!

Les millors espadanyes
més ben construï-
des, sòlides i cò-
modes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda - Expedicions a provincies

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

BAZAR DE LA UNIÓN

— Carrer de la Unió, 3 - BARCELONA —

Útills per a escriptori :: Tintes superiors :: Impressions comercials de totes menes

Soler i Torra Germans

BANQUERS

VALORS - GIROS
CANVI - CUPONS

BANCA

Compra venda de valors - Negociació
de cupons - Ordres de borsa - Canvi
de monedes - Giros sobre l'estranger
Comptes corrents en monedes nacio-
nal i estrangeres

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccès, 1

Telèfons 25-A, 346-A, 611-A. - Apartat de correus: 535
Direcció telegràfica: SOLERTORRA

Antoni López

IMPRESSOR

Impressions comercials de totes menes
Treballs de luxe i econòmics

EDICIONS

Olm, 8, interior

Telèfon 4115 A

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

AIGÜETA I DIETA

LS metges han acordat imposar unes noves tarifes que augmentaran enormement els seus ingressos, perquè no curaran ni un malalt més. Ells diran que no intenten curar, sinó cobrar, a lo qual nosaltres afegirem que si un home existeix que cobra indegu-

dament els seus honoraris és el metge de medicina general, aqueix metge conegut d'ençà que hi han llengües i metges per «matasans».

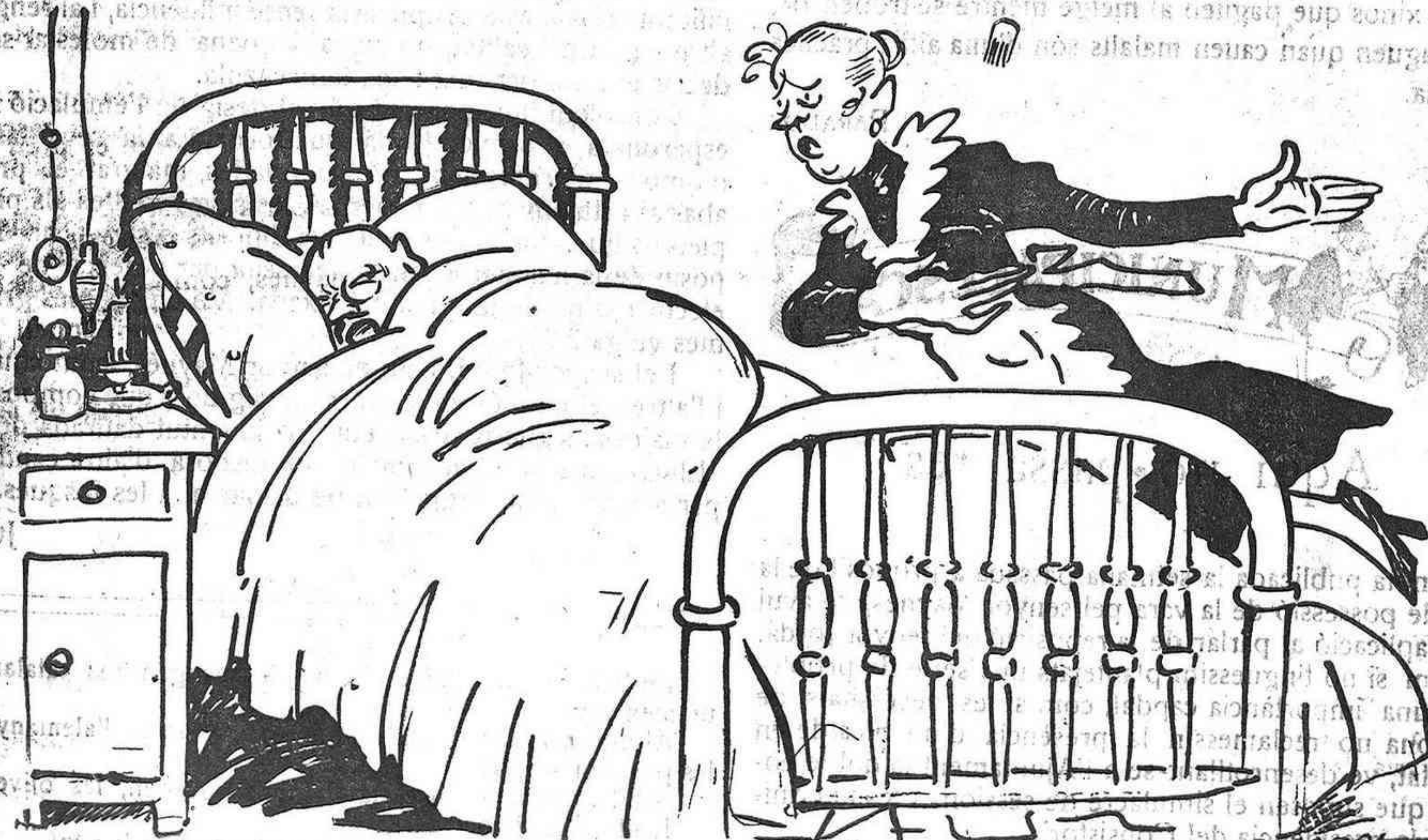
Tothom sap el seu ofici, sabaters, paletes, periodistes, argenters, advocats, enginyers, químics, toreros, tots menys els metges. Feu-me unes sabates—dieu al sabater

— i us les fa. Pose-hi un pont—preguen a l'enginyer— i us el posa. Però si voleu que un metge us curi, no us cura. La naturalesa fa el seu fet i ell el seu, lo qual vol dir que el cos reacciona, les defenses se movilitzen, i el cos se salva. El metge, aleshores, parla d'haver-vos salvat i cobra.

I el metge, ja se sap, que no cura ni un constipat, que no sap ni pot curar un constipat. Però us curarà una pulmonia—diren. Tampoc. No cura ni lo petit, ni lo gran. Res poden contra el constipat i la pulmonia, ha de seguir el seu curs, fins al dia vuitè, dia de la crisi. Idèntica ignorància respecte a les malalties intestinals. No us curen una gastritis, però tampoc una tifoidea. Així com la pulmonia necessita una octava, la tifoidea necessita el vintenari. El metge mentrestant escriu unes receptes fantàstiques per a que la família no pensi que res pot contra la malaltia.

—Quin tractament, doncs, seguirem?—preguntava en una consulta un metge al famós doctor C...
—Res, aigüeta i dieta; però faci una recepta qualsevol, per a que la família se consoli.

D'Hipòcrates ençà, la medicina no ha passat de la aigüeta i la dieta. Però l'aigüeta és d'ara, que fins fa poc, als febrils els metges havien acordat no donar-els-hi aigua. I sobre tot, ni una gota d'aigua, ordenaven. Els,

—Senyor doctor!... Corri, que el vell del tercer pis s'està ofegant.
—Que li posin carabasses.

malalts se morien de sed. Els metges, després cobraven. Ara manen el règim acuàtic. Que beguin els malalts tot lo que vulguin, i si la febre puja, més aigua, per dins i per fora, amb llimona i amb banyera. Després, tornen a cobrar.

Quan els nostres metges se conjuraven per a l'elevació de tarifes, llegírem a *L'illustration* francesa, un article sobre les antigues pestes gripals, en les quals, els doctors ja es posaven, recomanant-les, màscares de tela. Doncs, avui, segueixen recomanant el carnaval sanitari, però de la grippe continuant, al cap dels segles, sense saber ni una paraula. Com del tifus, com de la pulmonia, com de la verola, com de la meningitis, com de la feridura, com del constipat. Si alguna vegada curen no és per ells, sinó per altres homes que descobriren sueros i vacunes. Per això curen la diftèria, per això curen el tètanos, per això poden deturar la bubònica, per això tallen la sífilis. I és que en els metges, com en tot, hi ha una aristocràcia i una plebe, l'aristocràcia són els bacteriòlegs i els cirurgians; la plebe els metges de medicina interna, els que puguen les tarifes, que volen viure abundantament de l'altar sabent que els seus déus són falsos.

Així, perquè els crideu quan esteu malalts? Per la mateixa raó que molts lliurepensadors, arribada l'agonia criden al capellà. Per si acas... Per costum, perquè fins els animals tenen menescals, perquè a el metge, com a el capellà, el rodeja un prestigi misteriós, perquè la família el crida. Per això, capellans i metges, s'ausilien. Crideu al metge—diu el capellà. Crideu a un capellà—diu el metge. L'un per l'ànima, l'altre pel cos, capellans i metges són els únics homes que cobren sense saber l'ofici, sense que els uns se puguin curar, ni els altres enviar al cel. Aquells xinos que paguen al metge mentre se troben bé, i no'l paguen quan cauen malalts són d'una alta i pràctica saviduria.

PARADOX

Aquí no-passa res

La nota publicada la setmana passada a propòsit de la presa de possessió de la vara pel senyor Maynés, té avui exacta aplicació al parlar de la reposició del senyor Jordá. Com si no tinguéssim plantejats una sèrie de problemes d'una importància capdal, com si les necessitats de Barcelona no reclamessin la presència d'un alcalde en propietat, vé desenrotllant-se a l'Ajuntament la doble comèdia que suposen el simulacre de sessions i les interinitats en la presidència del Consistori.

El senyor Maynés ha passat per la cadira presidencial

—Dos duros la visita?... Miri que nosaltres som pobres.

—Ah, són pobres?... Doncs així quatre!

com un llampec. Cas de que sigués vanitós, ni temps hauria tingut de satisfer aquest sentiment pueril. Unes visites de compliment a les autoritats, unes multes insignificants clavades a propietaris sense influència, i al rengle altre cop. En realitat, no valia la pena de molestar-se i deixar el nom per una feina tan senzilla.

Consolem-nos, pensant que el desig de l'emulació no esperonarà al senyor Jordá, que tornarà a la seva tasca d'omplir d'ordinacions les cantonades, malgrat el preu abastat actualment pel paper. A les seves multes als propietaris que, mantenint bruts els dipòsits d'aigua, no disposin de la influència que's necessita per a deixar de fer efectiva la modesta quantitat fixada. Volen res més gris i més vulgar?

I el senyor Jordá, com el senyor Maynés, com aquell i l'altre i el de més enllà entre els regidors que componen la majoria, sigueren triats entre la joventut daurada de la «Lliga», que si políticament no disposa d'altra candela per a anar al llit, haurà ben bé d'anar-hi a les fosques.

JUST

En la taula rodona d'un hostel, hi mengen tres catalans i un alemany.

Al portar el platet de les olives sevillanes, l'alemany se les posa totes al davant.

—Ei!... que a nosaltres també ens agraden, les olives!... L'altre, tot sèrio.

—Es impossible que els hi agradin tant com a mí.

Les fonts de la virtut

Aquests amics que aprofiten l'estiu per a agotar el mapa de Catalunya, cansats de pujades al Montseny, d'ascensions al Pirineu, d'excursions a les valls llunyanes, de sortides per la mar, han pres, urbanament, el tramvia de Les Planes, que és ja el tramvia de Terrassa, prenent bitllet per a les Fonts de Terrassa, que més que les Fonts són Les Planes de Terrassa.

Les Fonts—segons els nostres amics—són l'indret més alemany de Catalunya. Cada font té un número i cada número un reglament. A tot arreu on raja aigua per l'entremig d'herbes i de pedres, la gent an aquell raig l'ha batejat, i així totes les fonts de Catalunya porten un nom,

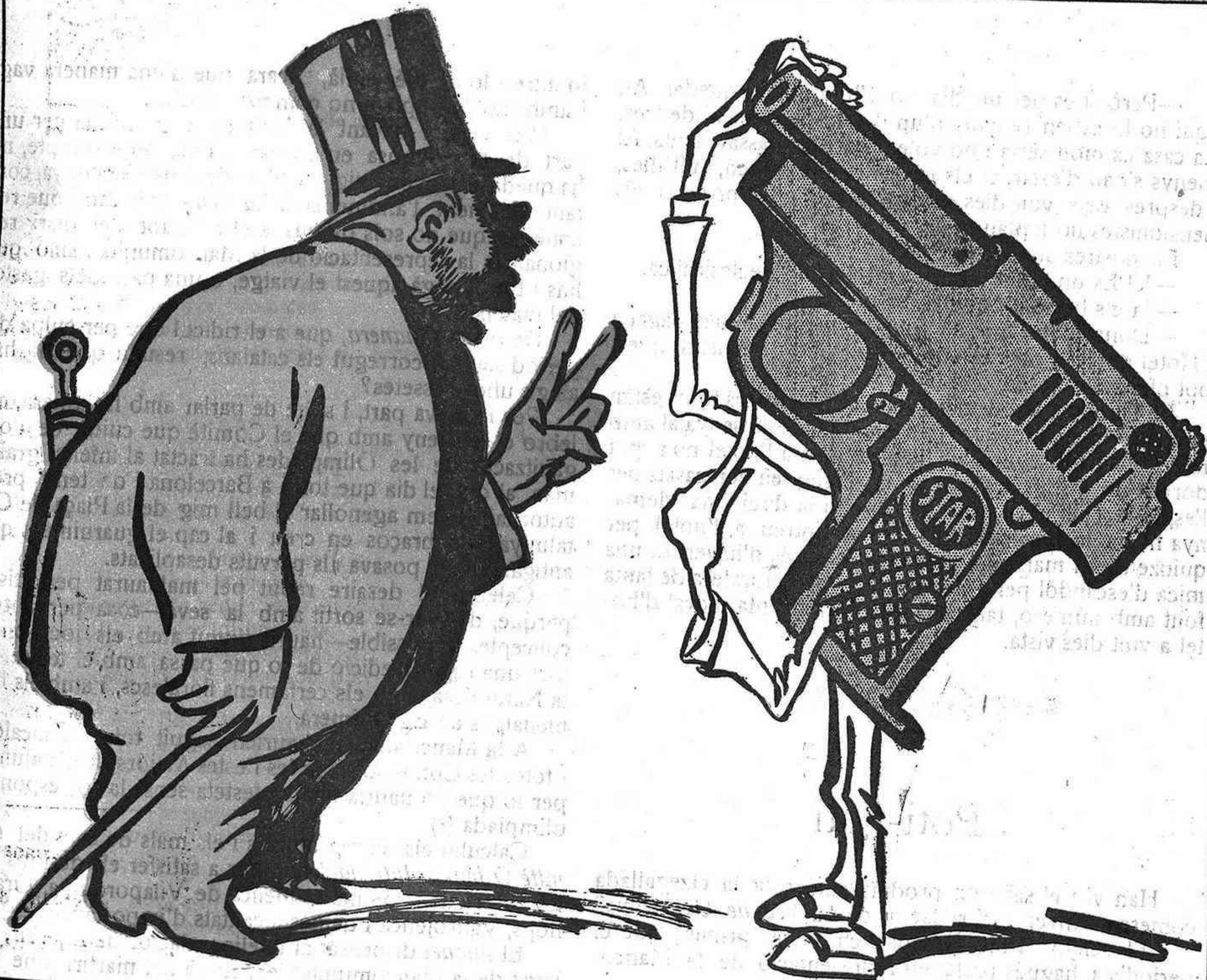
menys les fonts de Terrassa, que són fonts numerades. Adéu poesia virgiliana; adéu fonts que's diuen com si fossin verges; adéu cites donades en el rajolí, que a l'ésser nomenat sembla que visquessim un conte d'amor. Les fonts se diuen número 1, número 2, número 3, etc. Com els quadros cubistes.

I en lloc d'herbes, cal i maons; i en lloc de bancs rústecs, bancs de mamposteria. Aprop, enganxat en un arbre, un avis del propietari pregant que no's faci foc; que no's malmeti res; que se sigui prudent amb el camp, perquè el que vulgui fer broma que no surti a fora. No manca més que un anàlisi del laboratori municipal amb la composició de les aigües. Manca, també, la denominació científica dels arbres. Una alba, a les fonts, s'hauria de dir «populsalba».

Però—segueixen explicant-nos els nostres amics—el restaurant és com les fonts: una cosa molt sèria, molt ordenada, molt disciplinada, molt alemanya. Els nostres amics demanen una casa de menjar i pregunten pel preu de l'hotel, tot comprès.

—Vint pessetes. Però hi ha de tot. Es un hotel montat amb lo més últim.

—Molt bé.

EL DOCTOR PUM

—Fuig, innocent!... Abans no'n pelaràs tants com jo!...

- Els diners de la cartera, o li quitem la vida! ..

- Els diners de la consulta, o el deixem morir!

—Però si és per un dia no s'hi podran quedar. An aquí no hi caben senyors d'un dia, ni de dos, ni de tres. La casa és molt sèria i no volem parelles passavolants. Al menys s'han d'estar, si els informes ens plauen, vuit dies, i després dels vuit dies, la casa té dret a dir prou, si els pensionistes no li plauen.

Els nostres amics responen:

—Ja! Es un hotel montat amb llicència eclesiàstica.

—Ja els hi he dit que era una casa sèria.

—Doncs digui que un compte de quinze dies pagat a l'Hotel de les Fonts és el millor certificat de virtut que's pot oferir a una senyora.

Es l'indret més alemany de Catalunya. Les fonts estan numerades; els arbres porten avisos; tot està senyalat amb mans que'ns marquen les direccions, i a l'hotel no's pot dormir un dia, ni dos, encara que estigueu ben casats per l'església i pel civil. Ara, que contra la disciplina alemanya hi ha la improvisació llatina. Entreu a l'hotel per quinze dies i marxeu a l'endemà, després d'haver fet una mica d'escàndol per a desagraviar a la naturalesa de tanta font amb número, tanta mà guiadora i tanta moral d'hotel a vuit dies vista.

Poti-poti

Han vist el safareix produït entorn de la etzegallada comesa a Anvers pel redactor de *La Veu de Catalunya*?

El senyor Puig i Cadafalch negà, primer, que el periodista hagués parlat en representació de la Mancomunitat.

Després, i pel caire que anaven prenent les coses, s'ha vist obligat a confessar que sí... que bé... que allò,

lo altre i lo de més enllà, encara que d'una manera vaga i amb molt compte a no comprometre'ns.

Més tard, i davant la insistència mostrada per una part de la premsa en arribar al fons del assumpte, no ha quedat al senyor Puig—al President de Catalunya, com fantàsticament l'anomenen a *La Veu*—més camí que reconèixer que no sols ostentava el redactor del diari regionalista la representació de la Mancomunitat, sinó que fins i tot, li pagà aquest el viatge, o una part dels gastos del mateix.

De *modo i manera*, que a el ridícol que per culpa del periodista han corregut els catalans, resulta que hi han afegit unes pessetes?

Per la meua part, i si he de parlar amb franquesa, celebren el desdeny amb que el Comitè que cuida de l'organització de les Olimpíades ha tractat al infel·lic grafoman, al qui, el dia que torni a Barcelona i de tenir prou autoritat, fariem agenollar al bell mig de la Plaça de Catalunya, els braços en creu i al cap el guarniment que antigament es posava als pàrvuls desaplicats.

Celebro el desaire rebut pel malhaurat periodista, perquè, d'haver-se sortit amb la seva—cosa per a tots conceptes impossible—hauria tingut amb els jocs olímpics una segona edició de lo que passa amb el teatre de la Naturalesa, amb els certàmens floralescs, i amb els homenatges an En Guimerà.

A la Mancomunitat, haurien seguit tots els alcaldes i totes les Comissions de les Festes Majors de Catalunya, per lo que no hauria quedat festeta sense la corresponent olimpíada (?)

Calculin els compromisos i els mals de cap del Comitè Olímpic Internacional, per a satisfer els desitjos de les autoritats i colònia estiuenca de Vilaporquina, Gratallops, Vallojena i demés localitats d'importància.

El miquel dispensat al infel·lic redactor de *La Veu*, delegat de la Mancomunitat, em lliura del martiri que suposaria la lectura de les ressenyes de les olimpíades rurals.

Celebro lo succeït, com celebraria que escoltant el preg formulat per En «Max» de *Las Noticias*, arribessin a Espanya les monedes de porcelana, que els alemanys han posat ara de poc en circulació.

Als incomptables matrimonis que cada dos per tres es tiren els plats pel cap, els restaria llavors un recurs.
Comprar-ne de nous, i pagar amb els bocins.

X. X. X.

GENT DE CASA

La senyora Pona

La senyora Pona
sempre tan bufona,
que admira per l'aire ple de distinció,
fins dos anys enrera
fou bacallanera
de les que més rotllo feien al Padró.

Gemada i bonica,
al peu de la pica
lluia els seus braços, dos tofes de neu;
i les arengades
per ses mans tocades,
del barril fugien com un bé de Déu.

Venedora fina,
donava *corbina*
per bacallà extra d'Holanda arribat;
i servia anxoves
d'aquelles tan toves,
dient: —Fa vuit dies que les han salat!

La seva *moixama*
adquirí gran fama;
la seva palica crec que molta més;
tirava brometes
venent olivetes,
i el calaix omplia de rals amb excés.

Éra ja *jamona*
la senyora Pona,
quan la va conèixer un americà,
al qual sa *guayava*
diu que trastocava;
i ella, decidida, va dar-li la mà.

Ara, és clar, rumbeja,
en auto passeja,
du vestits de seda i joies en gran;
i per tot on passa
—Quina senyorassa!
pensen els que veuen son port elegant.

Ella a les carreres
és de les primeres:
a totes les festes la veureu lluir;
més, ai! enraona
la senyora Pona,
i l'*americano* comença a patir.

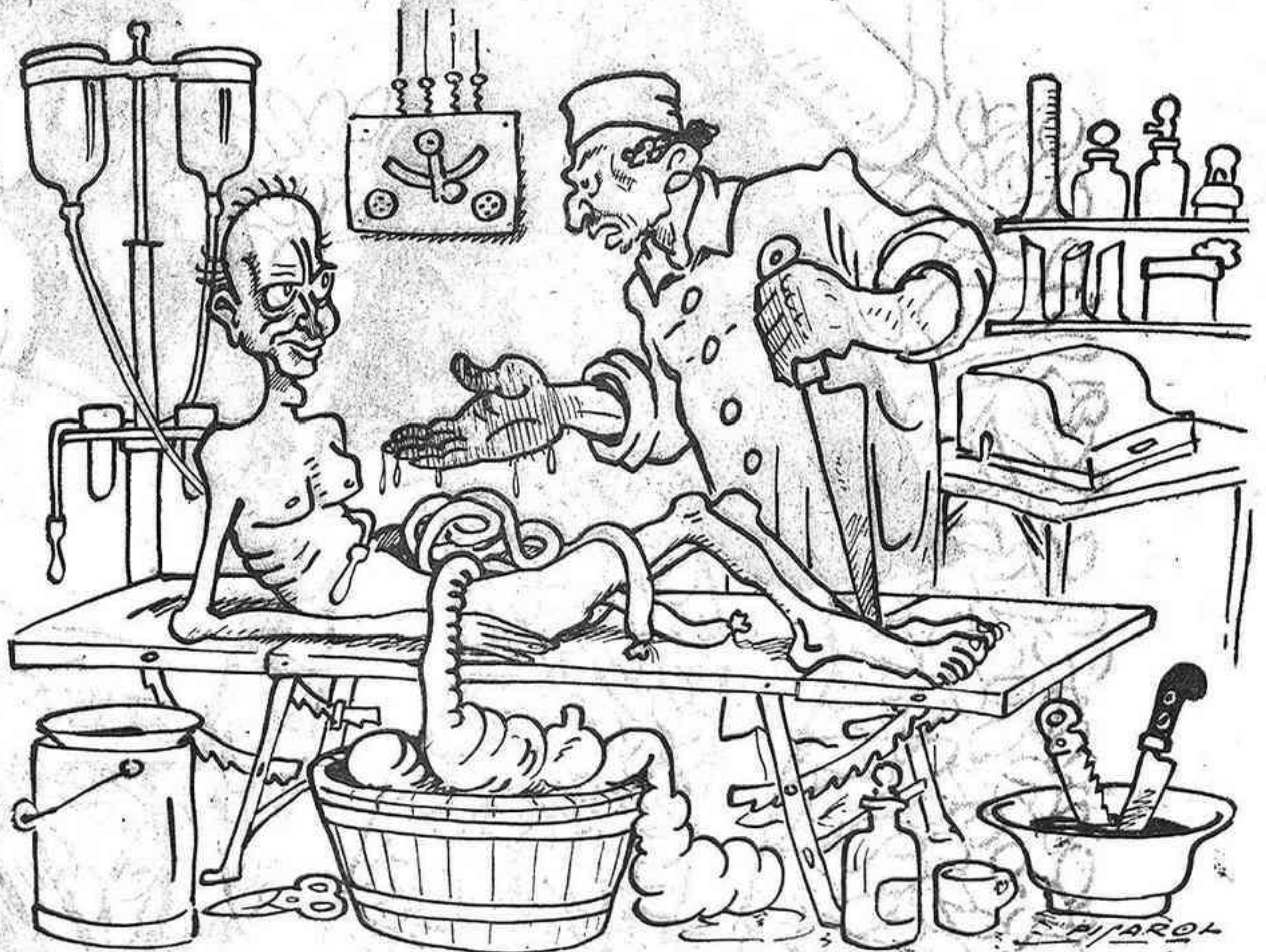
Car, si parla un rato,
ja surt el *beiato*,
les *gracioses* fresques i la *catredal*,
un que té un *empleio*
molt bo, i el *Liceio*
on mai la *musica* sap sonar com cal.

—Poneta li avisa
ell; amb veu sumisa,
que dius paraletes de poca finó...
—Perquè no ho notaves
quan me festejaves—
ella li contesta — Jo soc del Padró!

A. LLIMONER

—Veu aquest?... Aquest va fer una mort per diners.
—Ai, el poca vergonya!.. Que no ho sabia que això
només podem fer ho nosaltres?..

—Ara m'adono que, amés de l'hèrnia, té l'apendícitis.
Amb això, si vol que l'acabi d'enllestir, se'n farà mil pes-
setes més.

EL SINDICALISME MÈDIC

- Guerra a mort als malalts, que són els nostres burgesos!... Visca la pela!...

OPI 539

La història i la llengua de Catalunya en els col·legis

Els orígens de la «gente bien» i de la decadència catalana.

Aquesta falsa aristocràcia catalana anomenada «gente bien», que (confontent la Prosòdia de la formosa llengua de Castella amb un «Tratadito químico sobre el azúcar de caña») fan servir l'idioma oficial de l'Estat Espanyol a guisa de caramel, per a endolcir la seva boca, és, encara que sembli un producte de fabricació moderna, d'una antigor bastant pregona. Els llibres de història ens diuen que aquests senyors ja treien el nas molt abans que l'innocent Felip IV (V de Castella) vingués al món, car dins els començos del segle XVI és quan també començaren (atrets per l'influència castellà que s'expandia arreu de Catalunya) a sorgir els primers tipus de «gentes bienes» en estat més o menys rudimentari. Estat que hom desenrotllà fortament, quan les classes mitjanes, creien que per a aristocratitzar-se s'havia de parlar amb la luxosa llengua dels Reis Catòlics, es transformaren, tot seguit, lingüísticament, en castellans.

De llavors ençà, totes les manifestacions de la col·lectivitat catalana foren envaïdes amb un no res per aquesta boira de castellanització, i per tant la cultura i la llengua (les quals constitueixen els espills on s'hi reflecteix l'esperit nacional dels pobles) de Catalunya, romangueren en un estat de forta decadència.

La Renaixença i els «gentes bienes».

Amb tot, mercès a la Renaixença, la boira castellanista s'esvaï, i a causa d'això la civilització catalana tornà de bell nou, encara que tímidament, a excel·lir per la seva notabilitat.

Ara serà molt curiós finir-nos que a la decadència catalana hi ajudà molt la castellanització de l'aristocràcia, en canvi, a la Renaixença aquesta hi tingué una intervenció completament nul·la, puix els «gentes bienes» seguien ensucrant-se amb la llengua d'En Royo Vilanova.

Conseqüències d'unes burletes catalanistes i estat que's troba a present la cultura catalana.

A present, passada ja la Renaixença, l'aristocràcia, degut molta part a les facecioses burletes dels Rusiñol, Carner, Burgas i tots altres satírics, cal reconèixer que s'ha catalanitzat bastament.

I en quant a la cultura i la parla els seus avenços han estat, com hom sap, tan esponerosos, que avui dia, sense cap mena de timidesa, la veritable civilització catalana s'ha escampat àdhuc més enllà de Catalunya.

Ço que ignoren molts catalans

Però ara vé una cosa digna d'esment, i és que un gran nombre de catalans, ultra no ésser assabentats d'aquest expandiment nacional, ignoren també molts cops els fets de la història pàtria i els coneixements gramaticals indispensables per tal de saber més o menys correctament el verb de la seva terra.

Les escoles particulars tenen la culpa d'aqueix ignorament.

Així la culpa d'aqueix descuit cultural és ben bé d'ells, pensarà potser de bell antuvi qualche llegidor; no obstant hem de recordar que molts d'aquests catalans són,

gairebé sempre, gents que pels seus assumptes i treballs diaris no tenen temps escadusser per a esmerçar-lo a l'estudi i per això llurs cultures es resumeixen amb els rutinaris ensenyaments que durant la infantesa reberen a corre-cuita a les escoles.

D'aquí, doncs, es veu ben clarament que si alguns cops els catalans no saben ço que verament és Catalunya i no escriuen els rètols, les lletres i totes altres coses en català, és perquè la llengua i la història de la terra són exilades dels col·legis particulars (i diem particulars, puix que les «escuelas nacionales» com que depenen dels centralistes, res momentàniament hi poden fer) de primera ensenyança.

Tanmateix tot això, baldament no tinguem les idees escoles catalanes, hom podria salvar temporalment per un mitjà ben senzill i així ho anem a constatar.

Petit examen

Abans que tot, si comencem per examinar breument ço que passa actualment a les escoles particulars, ens fixarem que els infants que hi van, com és natural, tenen, la majoria, llurs pares catalanistes; per tant el col·legi viu principalment de les quotes que paguen aquests nacionalistes. No gens menys aqueixa majoria catalana, en quant als ensenyaments de lletres, és oblidada i per això hom veu que als petits deixebles se'ls ensenya encertadament el dolç castellà a bell doll, se'ls entatxona una gramàtica francesa que mai aprenen, i molts cops a més a més, per a demostrar que el «liceo» està organitzat *con los últimos adelantos pedagógicos modernos*, els mestres i els *adelantos* s'avancen tant, que àdhuc als alumnes se'ls intenta desentencadament fer aprendre la llengua anglesa. En canvi el verb de la terra com que, ultra no ésser ensucrat, no és tampoc ni oficial ni estranger, és oblidat.

I això que succeeix amb la parla, passa, de la mateixa manera, amb la història catalana. Els infants avui dia aprenen fil per randa la Història de Castella amb el títol de «Historia de España» i després que s'han atipat ben bé de les gestes del Cid i de

Por Castilla y por León—Nuevo Mundo halló Colón,

els professors es donen el gaudiment de fer fullejar als seus alumnes un «Compendio de Historia Universal» que mai s'acabà d'estudiar completament, perquè a l'arribar aquí, com que els infants, mercès als anys s'han transformat en jovencells, jaqueixen el col·legi sense saber per tant, igual que amb la parla, ni un xic de història catalana.

Es freturós que als nens se'ls ensenyi la història i el verb de la terra.

De tot ço que hem dit es dedueix que és fortament freturós que a les escoles que no depenen de l'Estat Centralista, els nens hi aprenguin, ensems que el castellà, la llengua i la història de Catalunya, i després d'aquests ensenyaments, si tant temps escadusser els resta, que estudiïn àdhuc si voten la història i parla de la Xina.

Un mitjà per a que això es realitzi.

I ara, per a acabar, clourem el present article advertint que un fàcil mitjà per a aconseguir aqueixos ensenyaments seria que els pares catalans (els quals són, com hem vist, els sostenidors dels col·legis particulars) s'organitzessin durant aquest estiu per a exigir que al curs vinent a les escoles independents de l'Estat siguin ensenyades la història i llengua de Catalunya a llurs fills.

J. CABRÉ I OLIVA

GLOSSARI

MÉS IDEES... I PROU

El Glossador està indignat.

Ni demanant-ho per l'amor de Déu ha pogut aconseguir que la gent de inventiva li enviés una mala idea per al millor èxit de la futura Exposició.

Pobre Cambó!

Pobre Pich!

Està ben ennavegat aqueix famós Comissariat si no compta amb altres suggestives pensades que les que creia rebre, pel mitjà nostre, dels apàtics barcelonins.

Si els grans projectes, si les sensacionals atraccions per a fer baixar pagesos no se les treuen ells mateixos del cap, no cal pas que's refinin de ningú més.

I per això vos heu gastat tants diners anunciant que necessitaveu la col·laboració de tots?... Vos han ben servit, aquests tots, com hi ha Déu!

Llegiu, llegiu, les idees:

«Construir al bell mig de l'Exposició un Estanc colossal, únic—com el mercat de Sant Antoni,—últim estil model de la fantasia dels nostres polls-ressucitats, per a que les grans potències estrangeres aprenguessin de la nostra organització, mètode i disciplina, en repartir-nos el tabac en dia de «saca»...»

Inauguració i cúa magna.

Fóra la única manera de que ni un sol barceloní deixés de visitar la ja famosa Exposició.»

«El clou més atractiu per a la inauguració, fóra la il·luminació fantàstica del galdós castell, i que—per descàrrec de consciència del nostre senyor Esteve en desaparèixer el papu barceloní—fos precisament el Noi Gran, qui per mitjà d'un botonet elèctric, el fes volar com un mal somni, lluny per un sempre més. Amén.»

«Obrir un canal de l'amplària de tot el Paral·lel a les portes de l'Exposició, amb la Plaça d'Espanya, convertida en llac internacional, on serien degudament rebudes les representacions de totes les nacions del món.»

«Com que l'aviació està a la ordre del dia, citar al poble de Barcelona a l'Exposició per a presenciar l'aterratge de les suspirades subsistències, en forma d'un gran àpet—de sobres pagat—que'ns deixés satisfets, puix ja fa temps que Barcelona sembla un Gran Camalléu, a qui els Sindicats alimenten amb les seves imminents grandeses proletàries... i la realitat és la cruel epidèmia d'acaparadors que patim i que'ns fan passar amb compta-gotes.»

«Construir un pont metàl·lic per a anar de Sant Pere Martre a Mallorca, passant per sobre l'Exposició.»

«Construir una torre metàl·lica de 2,000 metres d'altura, per a instal·lar-hi la més gran estació radiotelegràfica, a fi de poder comunicar a qualsevol part del món i dels altres mons.»

«Asfaltar tots els carrers de Barcelona per a poder anar a l'Exposició patinant.»

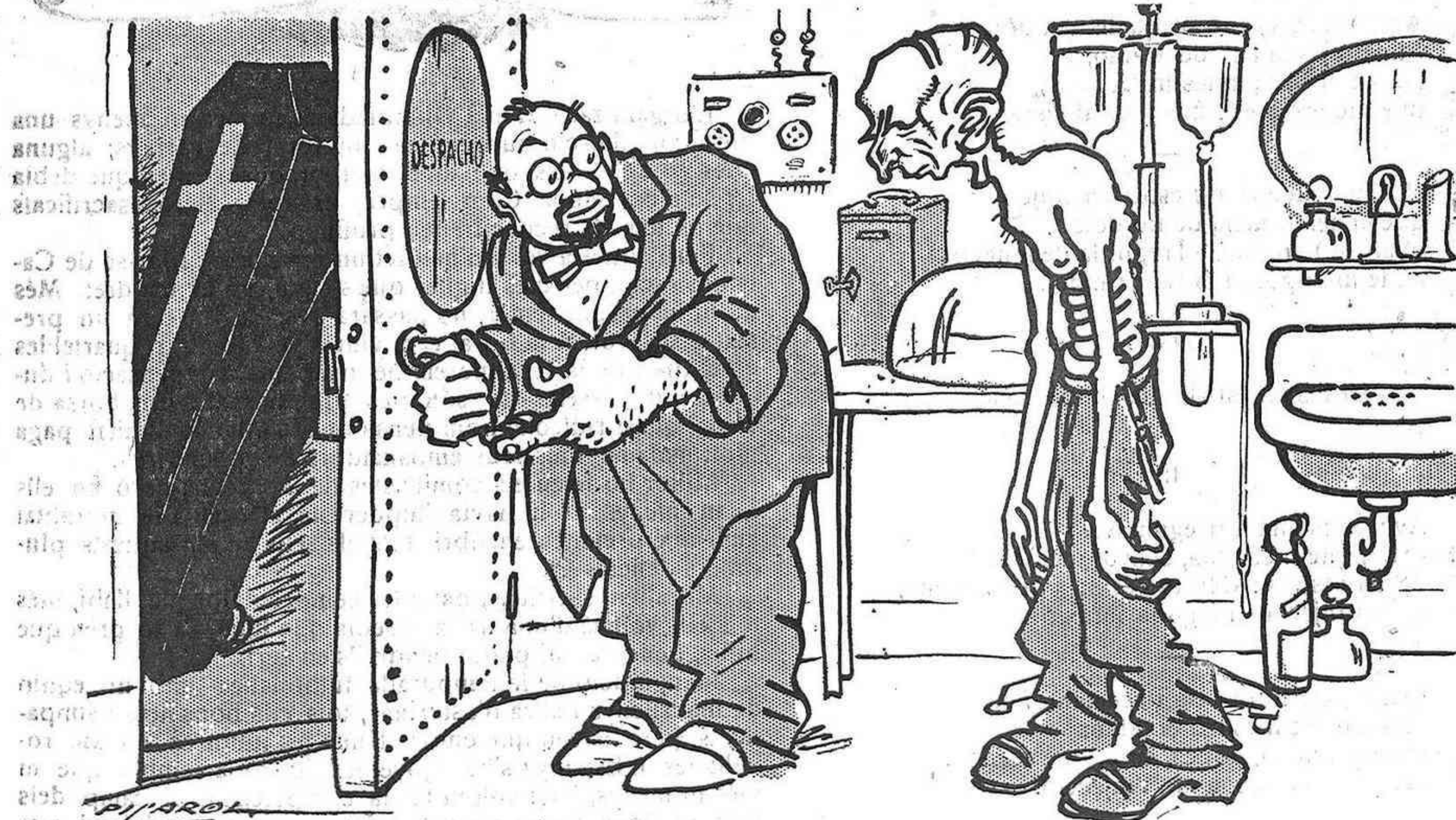
Veritat és que els xirois humoristes del vell «Niu Guerrer» tenien més bones i més originals pensades (1).

XARAU

(1) Referent a aqueix plebiscit, que donem per clos definitivament, un senyor poeta ens envia aquestes dues estrofes:

*«Aquests dos comissaris de nostra exposició
—En J. Pich i Pon i En F. d'A. Cambó—
tindrien que deixar-se d'aquest petit assumt,
l'un perquè té a Alemanya afers en embrió
i l'altre perquè cerca la condecoració
pel mèrit de tenir un auto sempre a punt.*

*Atrafegats de feina, no poden respirar:
que el públic els hi faci, que així s'evitarà
llegir crides de capta per a l'exposició!
I, de passada, encara Espanya hi guanyarà
perquè, potser, a fora, ningú s'enterarà
dels diputats que menen la nostra nació!»*

—Cinc duros, un reconeixement?... I haig de pagar per endavant?
—Sí, senyor. Vol fer el favor de passar a la caixa?...

Metge galant

I

En un sarau varen presentar-me'l.
—Veu aquest jove?... Doncs ja és doctò...
Ai! Vaig trobar-lo tan fi, tan guapo,
que ja maimés he fet res de bò.

Va dir la mama: «Quin metge et sembla?»
—Potsé aquell jove!—contesto jo.
Ell que's presenta, i mentre'm polsava,
va dir-me amb aire de compassió:

TORNADA

—La malalteta—la malaltona,
quina careta tens tan bufona!...

La Delicada n'ets de'l tendre,
no et moriràs d'aquesta, no.
Jo et sé un remei de tan bon pendre,
que no té gota d'amargô.

II

Amb un somriure d'aquells tan dolços
i una mirada així de traidô,
tan bé'm recepta les medecines,
que me les prenc fins amb il·lusió.

Pel meu metget ara estic tan boja
que'm sento mala de bò de bò;
quan vé i em diu: «Tregui la llengueta»,
ai, té un esguard tan eternidô...

TORNADA

—La malalteta—la malaltona... etc.

III

Avui la mama li preguntava:
—Bé, què li sembla, senyô doctò?...—
Ell ha respost: «No és res més que anèmia;
caldrà injectar-li alguna infusió».

Jo que, aleshores, bo i acostant-m'hi,
dissimulant li estiro el faldó:
—Apa, que fa, doncs, cuiti, què espera?...
perquè no'm dóna ara l'injecció?—

TORNADA

—La malalteta—la malaltona... etc.

MAYET

TELÓ ENLAIRE

Quan ja semblava conjurat el conflicte teatral, unes bases de treball inacceptables pels choristes del «Liceo» han vingut a entorpir la desitjada solució.

Esperem, no obstant, que en bé de tots no trigarà a resoldre's la qüestió que resulta de importància tenint en compte que ens trobem al començ d'una temporada, la més interessant, i que podria fracassar segons anessin les coses.

—De la campanya catalana al «Romea» no se'n sap encara res. Veus volàtils sí, que en corren: que si s'ho queda En Canals, que si hi tindrà part En Gibert, que si En Fàbregas està tip de puginar i de que li vagin amb «historietes»...; que si l'Amichattis serà el director literari i artístic, que si el seu sogre serà el primer actor còmic i director, que si l'Aymèrich s'ho pren a mal i s'enretira, que si En Giménez vol seguir amb les lletres més grosses al cartell, que si hi faran «revistas» i «telones»... Tanta cosa es diu!... que ens resistim a creure res fins que ho toquem.

—Al «Tivoli» segueixen obtenint aplausos quiscunes atraccions, com *Las águilas humanas*. *The López*, *Ponthus Pulvio*.

—Inaugurà, dimarts, les seves tasques el «Doré», amb la companyia de comèdia castellana Adamuz-González. Se posà en escena la coneguda obra *Mamá Colibri*.

—Avui, divendres, debuta la companyia Güell al «Poliorama». Els aficionats al *platillo amb cèbes* que condimenta el cuiner Muñoz Seca estan de enhorabona.

L'organització d'una Olimpiada és ni més ni menys una nova complicació burocràtica; un forat de càrreg; alguna cosa hi veien els que amb tant braó sostenien que debia fer-se a Barcelona. Com sempre, eren els eternals sacrificats que de tots els reconcs treuen profit.

Però aquesta volta n'han fet un grà massa; rifar-se de Catalunya tota, per més lliguer que's sigui, no hi ha dret. Més no hi ha perquè tèm; no passarà res; se buscarà un pretext qualsevol. A la fi i al cap, vint anys d'omplir quartel·les en el diari de la casa mereix bé una petita compensació i dugues mil pessetes no són pas gran cosa. Es una borsa de viatge quasi ridícula; hom pensa que la Mancomunitat paga molt malament als seus embaixadors de «pour rire».

Millor ho feien els comiteistes de la meseta; però en ells quan menys, no hi havia l'hipocresia, el cachet de moralitat amb que pretenen encubrir tots els seus actes, aquests plumífers delicats (?).

Moralitat, sacrificis, paraules sempre a flor de llabi; més tots ells voltats d'una trista aureola que hom, se sorprèn que hi hagi encara qui pugui pendre'ls en seri...

Inauguració de la temporada futbolística amb un equip de madrilenys i altra d'asturians; tots ells bons nois i simpaticots, però es veu que encara tenen les juntures un xic rovellades. L'Espanya s'ha rejuenit i l'Europa sembla que ni més ni menys, hagi volgut fer la competència al camp dels cinc mil·lions. La nostra enhorabona a ambdós clubs i que sigui pel bé del futbol casolà. A Anvers també ho han fet d'allò més bé els futbolistes; se pot ben dir que fins han superat les esperances en ells posades. Felicitem-nos mútuament bascs i catalans.—STOP

AMB MOTIU DEL SINDICAT DE METGES

—En el teu temps, els tractaveu de tontos; ara amb seguretat que els tractaríeu de «vius».

—Deu estar molt mal, perquè a vostè, doctor, el veig molt intranquil...
— Li seré franc, senyora: jo estaria molt més tranquil si hagués cobrat per endavant.

ESQUELLOTS

Un exemple patriòtic a imitar.

No ens referim al de l'heròic alcalde de Cork, no: ja havem quedat que aqueix és un ingenu passiu que no tindrà imitadors, ni ganes.

L'acte patriòtic de debò l'acaba de donar aqueix ciutadà anglès que ha regalat la major part de la seva quantiosa fortuna al Estat de l'Imperi, davant la crisi post-guerrera.

Què esperen els nous rics catalanistes?

Cedint la meitat dels seus cabals a la Mancomunitat, aviat tindriem, de fet, l'autonomia... Què l'autonomia?... L'independència de Catalunya!

Un d'aqueixos dies arribaran vint-i-cinc nens austriacs, el primer grup dels cincents que els esperantistes espanyols han ofert hostatjar durant les anormals circumstàncies del seu país.

D'aquesta feta els hi tornem la fama als verds deixebles d'En Zamenhof.

Perquè això és caritat generosa i de la bona.

I el llenguatge de la caritat és un idioma més universal que l'Esperanto.

Aquest sí que l'enten tothom!

Durant el passat agost, en el Laboratori Municipal s'han analitzat 229 mostres de subsistències.

D'aqueixes 229, únicament n'hi havia 78 de bones. Tot el demés sofisticat i nosciu.

Déu n'hi do del tant per cent.

Una pregunta:

I quan els pengen an aquests expenedors despreocupats?

Llegim:

«Es intolerable la falta de timbres mòvils y letras que se nota en los estancos de esta capital.»

Que no hi ha lletres ni timbres?
Si els hi és igual, que demanin tabac.
Ja veuran si en trobaran.
Sobre tot si el paguen a doble preu.

A Palamós s'ha celebrat un gran mitin cultural.
Mi-tin... cul-tu-ral?...
Amb què's menja això?...
En bona fe els barcelonins no'n sabem res d'això.
Atrafegats amb mitins polítics i socials, això de la cultura ens vé de nou.
Ni tan sols sospitàvem que poguessin existir mitins d'aquesta naturalesa.

Sembla que ha quedat solucionat satisfactoriament el conflicte entre empresaris i còmics.

Ho celebrem.
Però no ho celebrem pels empresari ni pels còmics, sinó pels autors catalans.

Els còmics quan no troben feina aquí salten a Madrid, o a Múrcia o a les Batueques.

Els pobres autors catalans no; aquests, quan no estrenen aquí, han d'esperar, arraulits, com gallinetes mullades.

I fer patriotisme a la manera del alcalde de Cork.

NOTES DE CASA:

Del «Club Esportiu Arnús-Garí» rebérem una atenta invitació per al Segon Campionat Bancari de Natació, celebrat amb lluïment i animació la tarda del diumenge.

Del «Ateneu Enciclopèdic Popular» una tarja per al tercer concert que hi donà el divendres l'«Associació Catalana d'Artistes»; amb conferència d'En Isidre Molas.

A tots, grans mercès.

Al tornar de Madrid, el governador senyor Bas ha fet grans elogis dels nous ministres Ordóñez i marquès de Portago.

Elogis?

De què?

Quin bon record podem tenir-ne els catalans?

Ah, sí!... No'ns en recordàvem: L'Ordóñez ens va comprar unes calces, i el de Portago en les va reventar del cul a cops de surres.

Feliç Maynés, que ha sigut només que sis dies alcalde!... Sis dies alcalde!... alça petit!... També ho seria jo!
Probar la sensació de manar; tenir ocasió de favorir a quatre amics... i aquí us la deixo!

Oh, grans Déus!...

Plaer magnífic!

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20,
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

NEURASTENIA, IMPOTENCIA, DEBILIDAD SEXUAL

LAS CURA RADICALMENTE LA

AFRODISINA GILKENS

CINCO PESETAS FRASCO

Pídase en Farmacias y Droguerías

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2

TELEFONO 4115

Antología de Poetas extranjeros — antiguos y contemporáneos

Versión castellana de José Pablo Rivas

Un tomo 8.º

Pesetas 5

La sensualidad pervertida

Novela de Pío Baroja

Un tomo 8.º

Ptas. 5

Todo amor

Por Pilar Millán - Astray

Un tomo 8.º

Ptas. 4

El patio de los naranjos

Novela de Guillermo Hernández Mir

Un tomo 8.º

Pesetas 4

Cocina cómica

Por Juan Pérez Zúñiga

Un tomo 8.º

Ptas. 4

A reirse tocan Guasa chungu y regocijo

Prosa y verso de Pablo Parellada (Meliton González)

Un tomo 8.º

Pesetas 4

EN PRENSA

El Año en la Mano

EN PRENSA

Almanaque - enciclopedia de la vida práctica para 1921

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaltes.

- Senyor doctor,estic molt mal de la caixa.
 - Ben tonto!... Perquè no us feieu metge!

- Quant n'hi has acanat?
 - Vuit mil pessetes.
 - Realment, és una bonica operació!

- Tornarà demà, doctor?
 - Si, senyora. A la mateixa escala hi tinc un altre client i, així, d'un tret mataré dos pardais.

- Té vida per molt temps, li sembla?
 - Això depèn. Quant diu que li queda a la Caixa d'Estalvis? Vint duros?... Doncs, a raó, d' dos duros per injecció, allargarà deu dies.